

Arkusz środowiska pracy

(na podstawie teoretycznej osobowości zawodowej J.L.Hollanda)

Zapoznaj się z 6 polami, które odzwierciedlają 6 typów środowisk pracy, zaznacz w nich te elementy, które najbardziej Ci odpowiadają i czujesz, że są dla Ciebie naturalne i najbardziej ciekawe. Sprawdź, w których polach zaznaczyłeś najwięcej elementów i przeczytaj opisy tych środowisk pracy, które będą dla Ciebie najbardziej właściwe.

OTOCZENIE ZAWODOWE:

- fabryka, warsztat
- plac budowy
- salon kosmetyczny
- restauracja
- ogród

PRZEDMIOTY ZAWODOWE:

- zwierzęta
- drewno, stal, glina
- pojazdy
- rośliny
- maszyny

CZYNNOŚCI ZAWODOWE:

☐ czyścić	☐ czesać
☐ naprawiać, montować	☐ przybijać, wiercić
☐ zajmować się zwierzętami	☐ piłować, szlifować
☐ zajmować się roślinami	☐ wycinać
☐ masować	☐ uruchamiać maszyny

OTOCZENIE ZAWODOWE:

- sala wykładowa
- laboratorium
- stanowisko badawcze
- biuro konstrukcyjne
- uczelnia wyższa

PRZEDMIOTY ZAWODOWE:

- książki
- gazety
- badania naukowe
- mikroskop
- próbki

CZYNNOŚCI ZAWODOWE:

☐ uczyć się	☐ zastanawiać się
☐ porównywać	☐ widzieć zależności
☐ ulepszać	☐ poszukiwać
☐ konsultować	☐ odkrywać
☐ decydować	☐ propagować idee

OTOCZENIE ZAWODOWE:

- pracownia mody
- teatr, scena
- TV
- studio radiowe
- studio fotograficzne

PRZEDMIOTY ZAWODOWE:

- instrumenty
- farby
- przedmioty sztuki
- rysunki
- muzyka

CZYNNOŚCI ZAWODOWE:

- upiększać
- stylizować
- fotografować
- filmować
- dekorować
- polerować
- malować
- śpiewać
- grać na instrumencie
- rysować

OTOCZENIE ZAWODOWE:

- szpital
- szkoła, przedszkole
- biuro opieki społecznej
- sala szkoleniowa
- gabinet, biuro porad

PRZEDMIOTY ZAWODOWE:

- dzieci, młodzież
- seniorzy
- osoby chore
- osoby niepełnosprawne
- osoby wykluczone

CZYNNOŚCI ZAWODOWE:

- leczyć, pomagać
- troszczyć się
- zachęcać
- pocieszać
- nauczać, wychowywać
- radzić
- wyjaśniać
- chronić, ratować
- nawiązywać kontakt
- tłumaczyć

OTOCZENIE ZAWODOWE:

- dom
- własne biuro
- sala spotkań biznesowych
- sala konferencyjna
- samochód, pociąg, samolot

PRZEDMIOTY ZAWODOWE:

- pieniądze
- laptop
- telefon
- notatnik
- kalendarz

CZYNNOŚCI ZAWODOWE:

- zarządzać, kierować
- zwyciężać, osiągać cele
- ryzykować
- wykonywać plan
- organizować
- negocjować
- planować
- kontrolować
- być samodzielnym
- gromadzić pieniądze

OTOCZENIE ZAWODOWE:

- biuro
- archiwum
- magazyn
- biblioteka
- bank

PRZEDMIOTY ZAWODOWE:

- komputer
- dokumenty
- segregatory
- druki
- urządzenia biurowe

CZYNNOŚCI ZAWODOWE:

- notować
- pisać
- porządkować
- rejestrować
- liczyć
- szacować
- odtwarzać
- kopiować
- przepisywać
- postępować wg instrukcji

1. Realistyczne środowisko pracy wymaga od człowieka aktywności fizycznej, używania narzędzi, aparatur, maszyn, pojazdów. W środowisku realistycznym trzeba mieć zatem kompetencje techniczne, które pozwalają na pracę z maszynami i urządzeniami, w większym stopniu niż na interakcje z ludźmi. Pracownik w tym środowisku będzie używać narzędzi, instrumentów, dbać o maszyny, pracować w ruchu, najchętniej na powietrzu. Przykładowe wiodące wartości w tym środowisku: uczciwość, zdrowy rozsądek, efekty działań, siła, sprawiedliwość. Przykłady tego środowiska można odnaleźć w zawodach: operator kamery, kucharz, konserwator budynków, mechanik pojazdów samochodowych, mechanik lotniczy, lakiernik samochodowy, spawacz, ślusarz, elektromechanik, stolarz, sportowiec zawodowy, technik budownictwa, hodowca zwierząt, ogrodnik, kierowca.

2. Badawcze środowisko pracy wymaga od człowieka dociekania przyczyn stojących za różnorodnymi zjawiskami, poszukiwania rozwiązań problemów za pomocą specjalistycznych metod i technik. W środowisku badawczym prowadzi się systematyczne i niezależne badania, obserwacje, na porządku dziennym jest uczenie się, ocenianie, analizowanie i znajdowanie rozwiązania problemów. Pracownik w tym środowisku codziennie korzystać będzie z inteligencji, abstrakcyjnego myślenia, intuicji i kreatywności. Przykładowe wiodące wartości w tym środowisku: wykształcenie, nauka, bycie ekspertem, wiedza, dociekanie. Przykłady tego środowiska można odnaleźć w zawodach: astronom, fizyk, chemik, geolog, biolog, matematyk, socjolog, archeolog, filozof, historyk, bibliotekoznawca, kulturoznawca, farmaceuta, epidemiolog, prokurator.

3. Artystyczne środowisko pracy jest otwarte, wolne od struktur, z niestabilizowanymi godzinami pracy, wymagające inicjatywy i indywidualnie wyrażanej ekspresji emocjonalnej. W artystycznym środowisku należy być indywidualistą, z talentem artystycznym, intuicją, lubić pokazywać swoją kreatywność i wyobraźnię, wyrażając ją w oryginalny sposób. Pracownik w tym środowisku codziennie tworzyć będzie coś nowego, korzystając ze swoich szczególnych zdolności. Przykładowe wiodące wartości w tym środowisku: piękno, niezależność, niestandardowość, idealizm, wolność. Przykłady tego środowiska można odnaleźć w zawodach: artysta malarz, artysta fotografik, konserwator dzieł sztuki, projektant mody, artysta muzyk, kompozytor, tancerz, aktor, reżyser filmowy i telewizyjny, pisarz, dziennikarz, fotoreporter/fotograf, piosenkarz, grafik komputerowy, architekt wnętrz.

4. Społeczne środowisko pracy oferuje szansę dyskusji z drugim człowiekiem, bycie elastycznym, słuchanie innych, wymaga umiejętności komunikacyjnych, pozytywnego nastawienia, serdeczności, pragnienia pomagania innym i chęci pracy w sektorze edukacji, pracy socjalnej lub opieki zdrowotnej. W środowisku społecznym codziennie rozmawia się z ludźmi, aby informować, doradzać, pomagać, instruować, edukować, trenować, opiekować się, używać do tego języka. Przykładowe wiodące wartości w tym środowisku: rodzina i przyjaciele, sprawiedliwość, empatia, pomaganie innym, kontakty z ludźmi. Przykłady tego środowiska można odnaleźć w zawodach: nauczyciel szkolny, pedagog szkolny, nauczyciel przedszkola, specjalista metod nauczania, pielęgniarka, fizjoterapeuta, dietetyk, logopeda, pracownik socjalny, doradca zawodowy, przewodnik turystyczny, ratownik górski, ratownik wodny, psycholog, psychoterapeuta.

5. Przedsiębiorcze środowisko pracy wymaga prowadzenia i wpływania na ludzi, aby zachowywali się zgodnie z naszymi oczekiwaniami, po to, by osiągnąć cele organizacyjne, finansowe, ekonomiczne. Ten typ środowiska zazwyczaj oferuje decyzyjność, władzę oraz wysoki status społeczny. W środowisku przedsiębiorczym należy być pewnym siebie, asertywnym, lubić podejmować ryzyko, być przekonującym, wpływać na ludzi. W środowisku tym samodzielnie wytycza się cele, planuje działania i przewiduje konsekwencje. Przykładowe wiodące wartości w tym środowisku: odwaga, władza, sukces finansowy, rozwój, osiągnięcie celów. Przykłady tego środowiska można odnaleźć w

zawodach: dyrektor generalny, kierownik działu finansowego i administracyjnego, kierownik działu osobowego i pokrewnych, kierownik małego przedsiębiorstwa, specjalista ds. organizacji i rozwoju produkcji i usług, specjalista ds. rekrutacji pracowników, makler, przedstawiciel handlowy, specjalista ds. marketingu i reklamy, agent biura pomagającego w prowadzeniu działalności gospodarczej, kapitan statku morskiego, oficer pokładowy, technik handlowiec, technik organizacji reklamy, technik turystyki wiejskiej.

■ **Konwencjonalne środowisko pracy** wymaga organizacji i planowania, praca odbywa się głównie w biurze, wymaga robienia statystyk, raportów, pracy z dokumentami w oparciu o przepisy i procedury. W środowisku tym preferowana jest aktywność, która jest przewidywalna i rutynowa. Konwencjonalne środowisko pracy to codzienne działania z liczbami, bazami danych, informacjami, wymagających szczegółowości i systematyczności, to także bycie kontrolowanym i prowadzonym przez inne osoby. Przykładowe wiodące wartości w tym środowisku: konformizm, jasne zasady, samokontrola, porządek i organizacja, odpowiedzialność. Przykłady tego środowiska można odnaleźć w zawodach: sekretarz administracyjny, specjalista administracji publicznej, sekretarka, pracownik administracyjny, rzeczoznawca, inspektor nadzoru bankowego, specjalista bankowości, specjalista ds. finansów, kontroler wewnętrzny, specjalista ds. rachunkowości, księgowy, asystent rachunkowości, kasjer, urzędnik podatkowy, agent ubezpieczeniowy.